КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра практичної психології та інклюзивної освіти

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

«МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я: ОСВІТНІЙ ВИМІР»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри практичної психології та інклюзивної освіти

(*протокол № 9 від 17.09.2026 р.)*

Завідувачка кафедри Галина ВАРХОЛИК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(*протокол № 6 від 1 жовтня 2026р.)*

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники:

Розробники: Єфімова С.М., старша викладачка кафедри практичної психології та інклюзивної освіти **Стадник О.В.,** старша викладачка кафедри практичної психології та інклюзивної освіти, **Кобзар Ж.Л.,** методистка кабінету «Навчально-методичний центр психологічної служби».

Напрям підвищення кваліфікації: Комплексний психологічний супровід учасників освітнього процесу в умовах реалізації державного стандарту базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Комплексна психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах реалізації державного стандарту базової середньої освіти» затвердженої наказом МОН України від 04.11.2025р. № 1437, а також Концепції розвитку психологічної служби у системі освіти на період до 2030 року (СХВАЛЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України 15.07.2026 р. № 705-р)

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року

Рецензенти:

Вархолик Г.В., завідувачка кафедри практичної психології та інклюзивної освіти, доцент педагогічних наук. Ел. Адреса galina_light@loippo.lviv.ua

Яремкович Н.Б., методистка кабінету «Навчально-методичний центр психологічної служби» ЛОІППО. Ел. адреса borysivna@loippo.lviv.ua

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

Сучасний соціокультурний та геополітичний контекст в Україні висуває безпрецедентні вимоги до стійкості та адаптивності всіх учасників освітнього процесу. Тривалий вплив стресогенних факторів, воєнний стан, вимушена міграція, зміна форматів навчання (дистанційне, змішане) та загальний рівень невизначеності критично виснажують психоемоційні ресурси дітей, батьків та педагогів. У цих умовах збереження ментального здоров'я в закладах освіти перестає бути супутнім завданням і стає базовою умовою для відновлення безпечного, стабільного та ефективного навчання.

Освітній простір сьогодні є ключовою платформою для раннього виявлення психологічного неблагополуччя, надання першої психологічної допомоги та формування життєстійкості (резильєнтності). Проте успішність цієї місії безпосередньо залежить від рівня професійної готовності практичних психологів, які виступають головними архітекторами системи психосоціальної підтримки в закладах освіти.

Цільова група: практичні психологи закладів освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми:. Програма реалізується через дистанційні технології та складається з лекцій, практик і самостійної роботи. Програма є суто практико-орієнтованою: її мета — посилити професійні компетентності шкільних психологів. Слухачі вдосконалять навички експрес-діагностики, психологічного супроводу та самодопомоги, а також опанують сучасні інструменти надання психологічної допомоги в закладах освіти під час війни.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: формування високого рівня професійної спроможності практичних психологів щодо побудови цілісної системи психосоціального супроводу, надання своєчасної підтримки та захисту ментального благополуччя всіх суб'єктів освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Завдання підвищення кваліфікації:

- систематизація знань про специфіку впливу воєнних дій та травматичного стресу на психоемоційну сферу учнівської молоді;
- удосконалення навичок експрес-реагування та надання першої психологічної допомоги в освітньому середовищі;
- освоєння інструментарію кризової діагностики та алгоритмів супроводу неповнолітніх у кризовий період;

- розвиток навичок психологічної стабілізації, профілактики синдрому «втоми від співчуття», вторинної травматизації та вигорання самого спеціаліста;
- збагачення практичного кейса практичного психолога сучасними методами та протоколами підтримки ментального здоров'я освітньої спільноти;
- розширення знань щодо інтеграції послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки на різних рівнях освіти;

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Загальні компетентності:

(ЗК.02) Соціальна компетентність –здатність до конструктивного спілкування в різних середовищах, співпрацювати в командах, вести діалог та переговори, критично оцінювати соціальні події і явища, ефективно взаємодіяти з іншими людьми, налагоджувати ефективну міжособистісну комунікацію, спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня.

(ЗК.03) Цифрова компетентність - здатність використовувати сучасні інформаційно- комунікаційні технології під час професійної діяльності, в тому числі для організації дистанційної роботи.

(ЗК.04) Особиста та навчальна компетентність - здатність до професійного розвитку, навчання протягом життя, самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності, планувати та управляти власним робочим часом.

(ЗК.08) Мовна компетентність – здатності розуміти, висловлювати та інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово, слухати, говорити, читати та писати у відповідних соціальних та культурних контекстах.

(ЗК.09) Етична компетентність - здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах іпоняттях, прийнятих у психологічній науці та практичної психології, дотримуватись принципів надання психологічної допомоги, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності.

Професійні компетентності:

Б Здійснення психологічної просвіти щодо психологічного благополуччя та психічного здоров'я.

Б2 Здатність планувати, організовувати та визначати ключові показники ефективності психологічної просвіти відповідно до визначених завдань, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії;

Б3 Здатність обирати та практично застосовувати інструменти (методи, методики, процедури), види, форми та змістове наповнення психологічної

просвіти відповідно до визначених напрямів та завдань, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії.

В Здійснення психологічної діагностики.

В1 Здатність визначати потребу у проведенні, плануванні та організації процедури психологічної діагностики відповідно до особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії та актуального стану освітнього середовища;

В2 Здатність обирати та практично застосовувати інструменти (методи психологічної діагностики відповідно до визначених завдань, потреб цільової аудиторії та актуального стану освітнього середовища;

В3 Здатність інтерпретувати результати психологічної діагностики, робити висновки та прогнози, формувати та надавати рекомендації учасникам освітнього процесу.

Г Надання психологічної допомоги за запитом та/або виявленої потреби в такій допомозі:

Г1 Здатність визначати структуру, зміст, види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність), форми (індивідуальна, групова, сімейна) та методи відповідно до запиту та/або виявленої потреби в такій допомозі;

Г2 Здатність планувати, реалізовувати та визначати ефективність психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність) відповідно до визначених завдань, прогнозувати вплив психологічної допомоги на результати навчання здобувача освіти, професійної діяльності педагогічних працівників та рівень психологічної безпеки освітнього середовища.

Ґ Здійснення власного професійного розвитку та самоосвіта:

Ґ2 Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту відповідно до визначених актуальних потреб

Ґ3 Здатність використовувати зовнішню та внутрішню супервізію та інтервізію як інструмент професійної підтримки та розвитку;

Ґ4 Здатність до рефлексії, самопізнання та самовдосконалення.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

Знання та розуміння:

- знає модель комплексного надання послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки фахівцями закладу освіти в умовах війни та у постконфліктний період;
- розуміє порядок інтеграції послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки на різних рівнях освіти;
- знає справедливі практики для різних категорій здобувачів освіти у наданні індивідуальних або спеціалізованих послуг з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки;
- знає сучасні підходи для підтримки психічного здоров’я та психоемоційного благополуччя особистості;

• усвідомлює чинники виникнення професійного вигорання та вторинної травматизації фахівця.

Уміння:

• застосовувати справедливі практики для різноманітних категорій здобувачів освіти у наданні індивідуальних або спеціалізованих послуг з ПЗПСП;

• розпізнавати основні проблеми, які спричиняють вразливість здобувачів освіти та реакції на травмуючі ситуації, пов'язані з війною;

• застосовувати методи та протоколи діагностики стресу, тривоги та ПТСР;

• використовувати техніки емоційної саморегуляції та профілактики професійного вигорання;

• застосовує навички фасилітації в умовах змішаного та дистанційного навчання;

• застосовувати супервізію та інтервізію як інструменти професійної підтримки й розвитку.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлює цінність психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості;
- виявляє готовність до підтримувальної, емпатійної та етично відповідальної взаємодії з учасниками освітнього процесу;
- демонструє емпатію та толерантність до емоційних чи поведінкових реакцій учасників освітнього процесу;
- поділяє та практично втілює цінності безпечного і підтримувального освітнього простору;
- усвідомлює важливість розвитку навичок самоорганізації, дотримується культури професійної гігієни, фокусується на саморозвитку та активно впроваджує практики для профілактики вигорання.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування. Оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюється шляхом підсумкового тестування (бальна система) та вербального оцінювання виконання практичних завдань. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест з 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 20 балів. Прохідний бал — 12 Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат встановленого зразка

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, спрямованою на формування професійних компетентностей практичних психологів у сфері психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу, забезпечення їхньої безпеки та збереження психічного здоров'я в умовах воєнного стану та інших кризових ситуацій.

Особливістю є її практико-орієнтована спрямованість, що передбачає формування та розвиток навичок надання психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу в умовах воєнного стану та інших кризових викликів, інтеграцію теоретичних знань із удосконаленням практичних навичок у сфері психосоціального супроводу, емоційної саморегуляції та застосування сучасних методів психологічної допомоги в освітньому середовищі.

Підсумкові заходи: виконання та захист підсумкового практичного завдання і складання підсумкового тестування.

Самостійна робота передбачає завдання, спрямовані на вивчення нормативно-правових актів та методичних рекомендацій щодо надання послуг зі збереження ПЗПСП в закладах освіти під час воєнного стану, впровадження психолого-педагогічних методів та інструментів роботи зі збереження психічного здоров'я. виконання практичних завдань із психологічної діагностики та психологічного супроводу учасників освітнього процесу; опрацювання технік емоційної саморегуляції та профілактики професійного вигорання; підготовку рекомендацій щодо психологічної підтримки дітей, підлітків, батьків і педагогічних працівників; участь в інтервізійних обговореннях професійних ситуацій; проходження підсумкового тестового контролю за матеріалами програми.

Самостійна робота оцінюється відповідно до якості виконання практичних завдань, активності опрацювання матеріалів та результатів підсумкового тестування.

Зміст програми складається з 4 модулів та 10 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест з 20 питань.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 9 год — лекційні заняття, 15 год — практична робота, 6 год — самостійна робота, куди входить 1 год на контрольні заходи.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 1. Огляд національних і міжнародних програмних документів, стратегій, керівних принципів та планів з питань ПЗПСП у контексті збройних конфліктів					
Тема 1.1. Огляд та аналіз зі збереження ПЗПСП в Україні.	1				1
Тема 1.2. Надання послуг зі збереження ПЗПСП через багаторівневу модель у контексті роботи фахівців психологічної служби закладі освіти	1	1			2
Тема 1.3. Розуміння ролі суб'єктів освіти в наданні послуг із ПЗПСП (з урахуванням специфіки системи освіти в Україні)		2	1		3
Разом за модулем	2	3	1		6
Модуль 2. Посилення професійного потенціалу фахівців психологічної служби					
Тема 2.1. Визначення бар'єрів на шляху надання послуг зі збереження ПЗПСП та створення	1	1			2

безпечного і комфортного середовища в освітньому середовищі в умовах збройного конфлікту					
Тема 2.2. Системи внутрішньої комунікації, методи систематизації перенаправлень та стратегії міждисциплінарної командної співпраці в освітньому середовищі.	1	1			2
Тема 2.3. Супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку.	1	2	1		4
Разом за модулем	3	4	1		8
Модуль 3. Діагностичні інструменти та інтервенції для практичних психологів в освітньому середовищі.					
Тема 3.1. Стресові реакції у дітей дошкільного та шкільного віку: особливості їх виявлення та аналізу.	2	2			4
Тема 3.2 Діагностичні інструменти, психологічне та кризове консультування, самодопомога	1	2			3

Тема 3.3. Справедливі практики для різних груп здобувачів освіти (інвалідність, гендер, внутрішньо переміщені особи (ВПО) та інтервенції, чутливі до різноманіття		2	1		3
Разом за модулем	3	6	1		10
Модуль 4. Інструменти дистанційної роботи практичного психолога в умовах збройного конфлікту.					
Тема 4.1. Використання цифрових технологій для підвищення ефективності психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах обмеженого доступу	1	2	2		5
Разом за модулем	1	2	2		5
Підсумкові заходи				1	1
Усього	**9**	**15**	**5**	**1**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Огляд національних і міжнародних програмних документів, стратегій, керівних принципів та планів з питань ПЗПСП у контексті збройних конфліктів.

Тема 1.1. Огляд та аналіз зі збереження ПЗПСП в Україні.

Базові засади збереження психічного здоров'я та психосоціальної підтримки учасників та учасниць освітнього процесу в умовах збройного конфлікту. Поточний контекст для надання ефективної психосоціальної підтримки. Взаємовпливи чинників, зумовлених війною, у сфері освіти. Типові проблеми із психічним здоров'ям під час війни.

Тема 1.2. Надання послуг зі збереження ПЗПСП через багаторівневу модель у контексті роботи практичного психолога.

Особливості надання послуг зі збереження ПЗПСП через багаторівневу модель. Принципи ПЗПСП в роботі практичного психолога з урахуванням особливостей системи освіти в Україні. Основні принципи освіти під час надзвичайних ситуацій та криз для вибору ефективних втручань.

Тема 1.3. Розуміння ролі суб'єктів освіти в наданні послуг із ПЗПСП (з урахуванням специфіки системи освіти в Україні)

Аналіз заходів, які вживаються адміністрацією закладів освіти для надання психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу. Роль практичного психолога як ключової фігури у наданні психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу. Роль вчителів-предметників у збереженні ПЗПСП. Фактори, які необхідно враховувати фахівцям психологічної служби.

Самостійна робота. Описати алгоритм надання екстреної психологічної допомоги та фактори, які необхідно враховувати практичним психологам.

Модуль 2. Посилення професійного потенціалу фахівців психологічної служби.

Тема 2.1. Визначення бар'єрів на шляху надання послуг зі збереження ПЗПСП та створення безпечного і комфортного середовища в освітньому середовищі в умовах збройного конфлікту

Бар'єри в наданні послуг з охорони ПЗПСП в закладах освіти в умовах збройного конфлікту. Стратегії і принципи створення безпечного та комфортного освітнього середовища, його значення в реаліях воєнного стану.

Створення в закладі освіти безпечного та комфортного освітнього середовища Здійсненні травма-чутливого викладання у травма-інформованих класах для здобувачів освіти.

Тема 2.2. Системи внутрішньої комунікації, методи систематизації перенаправлень та стратегії міждисциплінарної командної співпраці в освітньому середовищі

Особливості побудови та зміцнення системи внутрішньої комунікації на різних рівнях, методи міжсекторального перенаправлення. Організація співпраці з іншими фахівцями. Застосування методів оцінки та збору даних для систематизації запитів. Механізми співпраці в міждисциплінарній команді.

Тема 2.3. Супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку.

Поняття «супервізор» та «супервізія» в діяльності практичного психолога. Основні принципи проведення супервізії. Ключові функції супервізора. Етапи підготовки та правила проведення супервізії. Алгоритм проведення індивідуальної супервізії.

Самостійна робота.

Описати вплив супервізійної зустрічі на власний психоемоційний стан.

Модуль 3. Діагностичні інструменти та інтервенції для практичних психологів в освітньому середовищі.

Тема 3.1. Стресові реакції у дітей дошкільного та шкільного віку: особливості їх виявлення та аналізу.

Методи та протоколи діагностики стресу, тривоги та ПТСР. Принципи та методи кризового втручання.

Тема 3.2. Діагностичні інструменти, психологічне та кризове консультування, самодопомога

Стандартизовані діагностичні процедури та інструменти, що використовуються в навчальному закладі. Етичні стандарти та кодекси практичних психологів, соціальних педагогів. Визначення та етапи кризового консультування. Принципи та стратегії фасилітації кризового консультування. Попереджувальні ознаки вигорання та стратегії самодопомоги.

Тема 3.3. Справедливі практики для різних груп здобувачів освіти (інвалідність, гендер, внутрішньо переміщені особи (ВПО)) та інтервенції, чутливі до різноманіття.

Основні проблеми, які спричиняють вразливість здобувачів освіти. Реакції на травмуючі ситуації, пов'язані з війною. Визначення потенційних джерел стресових факторів. Рекомендації для практичних психологів щодо застосування інтервенцій, чутливих до різноманітності.

Самостійна робота проаналізуйте ситуацію та дайте відповіді на запитання (додаток 2)

Модуль 4. Інструменти дистанційної роботи практичного психолога в умовах збройного конфлікту.

Тема 4.1. Використання цифрових технологій для підвищення ефективності психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах обмеженого доступу.

Практичні додатки з психічного здоров'я, які забезпечують психологічну підтримку в освітньому процесі в умовах обмеженого доступу. Переваги додатків для сну та медитації як стратегії зниження рівня стресу. Подкасти про психічне здоров'я як інструмент психологічної підтримки. Онлайн-платформи та інструменти, які доцільно використовувати в роботі практичного психолога. Критерії вибору онлайн-платформ.

Самостійна робота

Запропонуйте практичні рекомендації для психологів щодо планування віддаленої роботи.

Додаток 1

Сценарій. Стресова ситуація «Проблеми навчання і тривожний стан дитини».

Восьмирічний Петрик проживає зі своєю бабусею Галиною і навчається в 3-му класі школи. Останнім часом успішність його навчання значно погіршилася. Він став неуважним на уроках, іноді не може зрозуміти запитання вчительки й дати відповідь на нього. Йому важко засвоювати і запам'ятовувати новий матеріал. Удома він не може самостійно виконувати домашнє завдання. Бажання відвідувати школу послабло. Він не спілкується в школі з друзями, часто сумує, здригається від різких і гучних звуків.

Про Петрика. До війни Петрик був рухливим, веселим школярем, який добре вчився і проводив багато часу з друзями на стадіоні, граючи у футбол. Після обстрілів міста він був дуже наляканий і просив бабусю кинути все та поїхати з міста. Свою бабусю він любить і довіряє їй.

Про Галину. До війни Галина проживала разом із дочкою Ганною та онуком Петриком. Мати хлопчика поїхала за кордон, отримує там довготривале лікування. Після початку збройного конфлікту Галина продовжує проживати разом з онуком. Вона намагається добре піклуватися про дитину, проте не розуміє, як допомогти дитині краще навчатися.

Контекст оточення. Галина та її онук Петрик пережили багато страхів і випробувань під час тривог та обстрілів свого міста. Вони переїхали на нове безпечне місце проживання. Самопочуття Петрика було різним: то він сумував, тужив, то був збуджений, крикливий, то ставав тихим і непомітним. Також вони обидва сумують і переживають за Ганну, маму Петрика, бо вона далеко від них і хворіє. Вони спілкуються з нею щодня та сподіваються на добрі новини. Удома Петрик отримує від бабусі всю необхідну турботу, але успішність навчання дитини в школі стала гіршою. Галина не знає, до кого їй звернутися по допомогу, щоби дитина могла краще навчатися.

3.1. Завдання для самостійного виконання

Будь ласка, проаналізуйте цю ситуацію та дайте відповіді на запитання.

- До кого може звернутися Галина в закладі освіти, щоб з'ясувати, як допомогти дитині краще навчатися?
- Які симптоми, що проявилися у стані Петрика, належать до:

фізіологічної форми стресу;
психологічної форми стресу;
поведінкової форми стресу?

- Назвіть причини зниження академічної успішності Петрика.
- Обґрунтуйте зв'язок між зниженням успішності навчання Петрика і станом його когнітивних пізнавальних процесів.
- Які методи діагностики можна використати для визначення стресового стану Петрика?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

4.1.Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

3. Типова програма підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Комплексна психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах реалізації державного стандарту базової середньої освіти» (затверджена наказом МОН України від 04.11.2025 р. № 1437).

4. Наказ МОН України від 15.05.2023 № 560 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації практичних психологів закладів освіти "Психолого-педагогічні методи та інструменти роботи з психологічною травмою, обумовленою воєнним станом"». URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0560729-23#Text

5. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.07.2026 р. № 705-р «Про схвалення Концепції розвитку психологічної служби у системі освіти на період до 2030 року». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/705-2026-%D1%80#Text

6. Лист МОН України від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації "Перша психологічна допомога. Алгоритм дій"». URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-metodichni-rekomendaciyi-persha-psihologichna-dopomoga-algoritm-dij

7. Професійний стандарт «Практичний психолог закладу освіти» (затверджений наказом Мінекономіки від 24.11.2020 № 2425). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/12/Standart_Praktychnyy_psykholoh.pdf

4.2. Міжнародні керівні принципи та посібники (ВООЗ, ЮНІСЕФ)

8. Перша психологічна допомога: посібник для працівників на місцях / Всесвітня організація охорони здоров'я, Міжнародний медичний корпус. Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2017. 64 с. URL: https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/89a05ba0-0371-43d5-9ef5-779d477419a8/content

9. Важливі навички в періоди стресу: ілюстроване керівництво / Всесвітня організація охорони здоров'я. Копенгаген : Європейський регіональний офіс ВООЗ, 2020. 138 с. URL: https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/339150/WHO-EURO-2021-361-40096-56774-ukr.pdf

10. Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка для всієї родини: методичний комплекс / Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ Україна). URL: https://www.unicef.org/ukraine/family-mental-health

11. Світлана Ройз. Твоя сила. Практикум для дітей та підлітків / ЮНІСЕФ Україна, Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?». URL: https://www.unicef.org/ukraine/documents/your-power-royz

12. Ментальне здоров'я дітей під час війни: поради батькам та опікунам / ЮНІСЕФ Україна. URL: https://www.unicef.org/ukraine/documents/mental-health-during-war

4.3. Навчально-методична література МОН, ІМЗО та українських науковців

13. Інформаційна база професійного інструментарію та навчально-методичні матеріали для психологів / ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (ІМЗО). URL:
https://imzo.gov.ua/psyholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/informatsijna-baza-psyholohiv-ta-sotsialnyh-pedahohi/navchalno-metodychni-materialy-dlya-psyholohiv/

14. Фляровська О. В. Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу у період воєнного та повоєнного часу: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання / О.В. Фляровська. Київ : ДНУ «ІМЗО», 2022. 48 с.

15. Посібник «Коли світ на межі змін: стратегії адаптації. Психологічна підтримка вчителів та дітей у часи війни» / ГО «GoGlobal», МОН України. URL: https://mon.gov.ua/news/opublikovano-posibnik-iz-psikhologichnoi-pidtrimki-dlya-vchiteliv-ta-ditey-u-chasi-viyni

16. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір» : навчально-методичний посібник / НаУКМА, Центр психічного здоров'я. Київ : ГЛІФ Медіа, 2017. 208 с.